

Temat: Podmiot szeregowy i domyślny.

Powtórzyliśmy ostatnio, czym jest orzeczenie i podmiot w zdaniu. Pamiętaj, że orzeczenie to czynność wyrażona w zdaniu, a podmiot to wykonawca tej czynności.

Dzisiaj poznasz rodzaje podmiotu.

1. Na początek przepisz notatkę. Do zeszytu wpisz to, co zaznaczone jest kursywą (czcionką pochyłą).

Rodzaje podmiotów:

- *gramatyczny – wyrażony w Mianowniku,*
 - *szeregowy – więcej niż jeden wykonawca czynności,*
 - *domyślny – nie występuje w zdaniu, domyślamy się go z formy orzeczenia,*
 - *logiczny – omówimy go w klasie 6.*
2. Teraz otwórz podręcznik na s. 236. Zróbmy zadanie na rozgrzewkę. Wpisz oba zdania do zeszytu.

Starożytni Grecy wierzyli w wielu bogów.

Poszukajmy orzeczenia. To „wierzyli”. Kto będzie podmiotem? Kto wierzył? Oczywiście – Grecy. Podkreśl w zdaniu orzeczenie dwiema liniami, podmiot – jedną linią.

Starożytni Grecy wierzyli w wielu bogów.

Występuje tu podmiot gramatyczny.

Kolejne zdanie:

Nauczyciele i uczniowie pojechali na wycieczkę do Krakowa.

I znów poszukajmy orzeczenia, czyli czynności. To „pojechali”. Kto będzie podmiotem? Kto pojechał? Oczywiście – nauczyciele i uczniowie. Podkreśl w zdaniu orzeczenie i podmiot.

Nauczyciele i uczniowie pojechali na wycieczkę do Krakowa.

Występuje tu podmiot szeregowy.

3. Obejrzyj film <https://www.youtube.com/watch?v=TsrBfkD3ZNQ>
4. Przepisz teraz na kolorowo pierwszą ramkę „Nowa wiadomość” razem z przykładami.
5. Zrób teraz zad. 1/ s. 236. Pamiętaj, aby zastosować podmiot szeregowy. Podkreśl orzeczenie i podmiot.
6. Teraz wpisz do zeszytu drugą ramkę „Nowa wiadomość” razem z przykładami.
7. Zróbmy ustnie zad. 2. Są tam dwa zdania.

Dziadek zawiózł wnuka na zajęcia karate. Potem wrócił do domu.

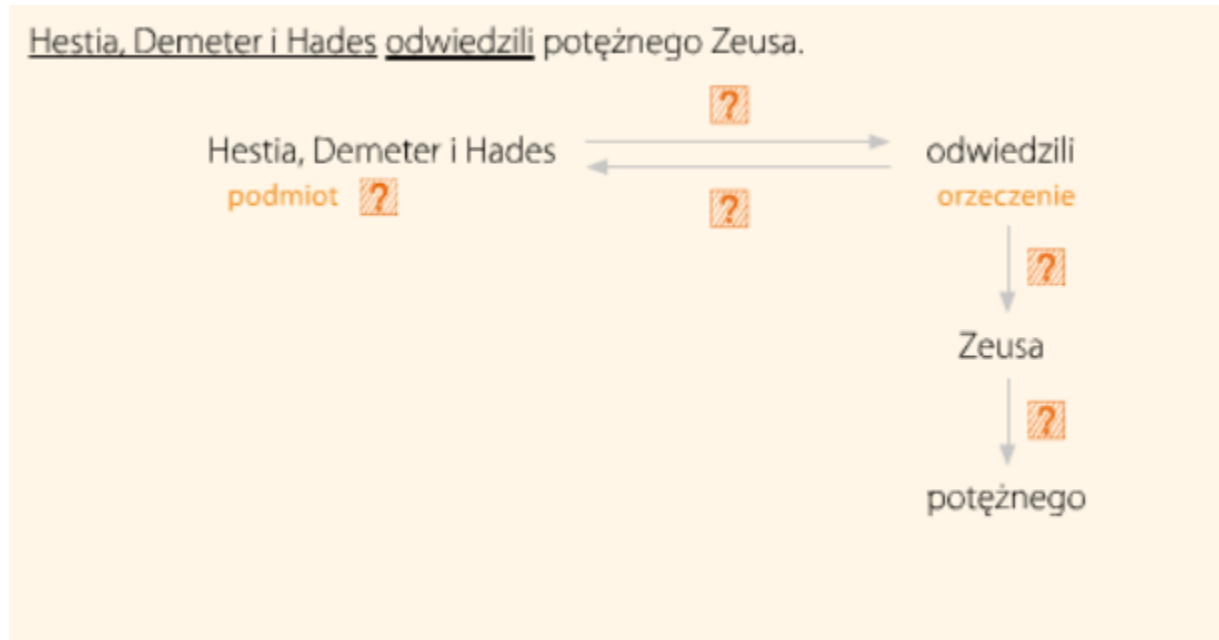
Na początek poszukajmy orzeczeń. W pierwszym zdaniu będzie to „zawiózł”, a w drugim – „wrócił”.

Dziadek zawiózł wnuka na zajęcia karate. Potem wrócił do domu.

To teraz poszukajmy podmiotów. W pierwszym zdaniu – „dziadek”. A w drugim? Domyślamy się, że dziadek, ale czy jest tam wyraz, który go wprost nazywa? Nie ma. Dlatego mówimy, że jest to podmiot domyślny.

Dziadek zawiózł wnuka na zajęcia karate. Potem wrócił do domu.

8. Zrób teraz ustnie zad. 3/s.237. Tylko w trzech zdaniach występuje podmiot gramatyczny. W pozostałych zastosowano podmioty domyślne.
9. Wykonaj w zeszytcie zad. 4/s. 237. Zapisz także przykład.
10. Wykonaj w zeszytcie zad.6/s. 237.

11. Jeśli jeszcze został Ci czas, wykonaj zadania w zeszytcie ćwiczeń. Otwórz ćwiczenia na s. 46 i wykonaj zad. 1 i 2. Na kolejnej s. 47 zrób zad. 3 i 4, a na ostatniej s. 48 – zad. 7.

Niespodzianka!

1. Sprawdź, czy dobrze wykonałeś zad. 1/s.236. Oto prawidłowe zdania:

W piórniku znajdują się ołówek, długopis i kredki.

W ogrodzie rosną tulipany, róże i stokrotki.

2. Sprawdź, czy dobrze wykonałeś zad. 3/s.237.

Zdania z podmiotem gramatycznym: 1., 5. oraz 6.

3. Sprawdź, czy dobrze wykonałeś zad. 4/s.237.

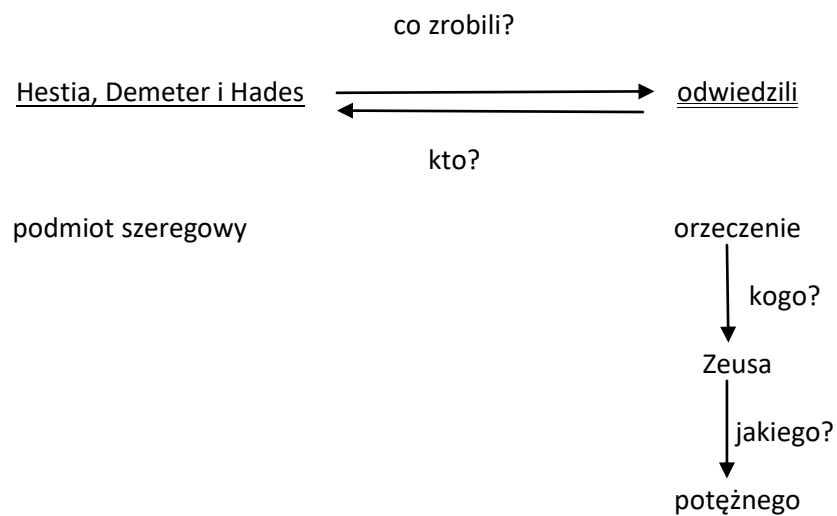
Musiał odpocząć. – on

Wrócimy późno. – my

Idziesz z nami? – ty

Źle się czuję. – ja

4. Zad. 6/s. 237.

5. Sprawdź, czy dobrze wykonałeś w ćwiczeniach.

1. • Niekiedy czynność wyrażana przez orzeczenie ma więcej niż jednego wykonawcę. Wówczas podmiot składa się z kilku wyrazów. Nazywamy go **szeregowym**.
- Czasami podmiot nie jest wyrażony wprost. Możemy się go jednak domyślić dzięki innym zdaniom lub formie orzeczenia. Taki podmiot jest nazywany **domyślnym**.

2. Syn i córka *wyjechał/wyjechała/wyjechali/wyjechały* na biwak.

Sukienka i koszula *wisi/wiszq* w szafie.

Motyl i biedronka *wleciał/wleciała/wleciały/wlecieli* do pokoju.

3. Np. Marchewki, buraczki, kapusta rosną w ogrodzie.

Psy i koty pozuja do zdjęcia.

4. • Mama i tata zabrali nas wczoraj do teatru.

Rodzice zabrali nas wczoraj do teatru.

- Lalki, miśki i klocki Ali zajmowały pół pokoju.

Zabawki Ali zajmowały pół pokoju.

6.

podmiot pojedynczy	Dziewczynki/Uczennice	Chłopcy/Uczniowie	Dzieci
	poszły do szkoły.	poszli do szkoły.	poszli do szkoły.
podmiot szeregowy	Kaja i Magda	Tomek i Rafał	Dorota i Adam
	poszły do szkoły.	poszli do szkoły.	poszli do szkoły.

7.

Serdecznie ci gratuluję.

podmiot: *ja*

Gdzie mieszkasz?

ty

Chyba poszła do sklepu.

ona

Zrobiliśmy jej niespodziankę.

my

8. Np. W pierwszym zdaniu zostały użyte rzeczowniki w tym samym rodzaju, przez co orzeczenie w drugim zdaniu może się odnosić do każdego z tych rzeczowników.